

مروج آموزه‌های اخلاقی

علامه علی آقا قاضی طباطبایی تبریزی، فقیه و عارف بزرگ شیعه و اسلام در سده‌های ۱۳ و ۱۴ خورشیدی بود که توانست با سیر و سلوک خود به قله‌های رفیع عرفان دست یابد و شاگردانی پرورش بدهد که هر کدام از بزرگان وادی عرفان و اخلاق محسوب می‌شوند.

علامه علی آقا قاضی طباطبایی تبریزی، فقیه و عارف بزرگ شیعه و اسلام در سده‌های ۱۳ و ۱۴ خورشیدی بود که توانست با سیر و سلوک خود به قله‌های رفیع عرفان دست یابد و شاگردانی پرورش بدهد که هر کدام از بزرگان وادی عرفان و اخلاق محسوب می‌شوند.

آیت‌الله سید علی قاضی طباطبایی آیت‌الله علامه سیدعلی قاضی طباطبایی، در ۱۳ ذی‌الحجه ۱۲۸۲ قمری (مصادف با ۹ اردیبهشت ماه سال ۱۲۴۵ شمسی) در شهر تبریز متولد شد. سیدعلی فرزند سیدحسین قاضی از شاگردان میرزای شیرازی، فقیه شهیر بود که پس از تحصیل به زادگاهش تبریز بازگشت. وی دروس مقدماتی را در تبریز گذراند و سپس راهی شهر نجف شد. آیت‌الله قاضی در نجف از محضر بزرگانی چون آخوند خراسانی، شیخ الشریعه، سیدمحمدکاظم یزدی و سیداحمدکربلایی بهره برد و در سن ۲۷ سالگی به درجه اجتهاد رسید. از ایشان آثار پراکنده‌ای بر جای مانده است؛ از جمله شرحی ناتمام بر دعای سمات، تفسیر آیاتی از سوره انعام و تصحیح الارشاد شیخ مفید، قاضی علاوه بر کتاب الارشاد، بر برخی کتاب‌های دیگر نیز تعلیقات نوشته است؛ از جمله بر مثنوی مولوی و فتوحات ابن عربی، که هیچ‌یک تا کنون منتشر نشده است. همین ارادت ویژه نسبت به مولوی و ابن عربی، بعدها به عاملی برای طعن و هجو ایشان از سوی برخی علما بدل باشد.

پدر سیدعلی که خود اهل سلوک بود، از همان آغاز تحصیل، بر تربیت معنوی فرزند خویش اهتمام داشت و به همین جهت در همان ابتدا وی را برای مدتی تحت تعلیم امام علی نجوانی قرار داد. پس از مهاجرت به نجف، حضور در حلقه شاگردان ملاحسینقلی همدانی همچون حضرات آیات محمد بهاری و سیداحمد کربلایی آتش معرفت را در وجود او بیش از گذشته شعله ور کرد و تحت تربیت اساتید خویش در مسیر سلوک گام نهاد. عظمت معنوی آیت‌الله قاضی طباطبایی در پرتو آشنایی با شاگردان وی میسر است. علامه طباطبایی، سیدهاشم حداد و حضرات آیات بهجت، عباس قوچانی، سیدعبدالکریم کشمیری، حسنعلی نجابت و محمدتقی آملی از جمله شاگردان ایشان بودند. علامه طباطبایی، روش تفسیری خود را مرهون استادش، آیت‌الله قاضی می‌دانست و تصریح داشت: «ما هر چه داریم از قاضی داریم. قاضی در تفسیر قرآن کریم ید طولایی داشت و این سبک تفسیر آیه به آیه را آقای قاضی به ما تعلیم داد و ما در تفسیرالمیزان، از مسیر و روش ایشان پیروی می‌کنیم. ایشان در فهم معانی روایات وارده از ائمه معصومین(ع) ذهن بسیار باز و روشنی داشتند و ما طریقه فهم احادیث را که فقه الحدیث گویند از ایشان آموخته ایم.»

زمانی که سیدعلی آقا قاضی به شهر نجف می‌رسد، به حرم علوی مشرف شده و از آن حضرت برای رشد و شکوفایی کمک می‌خواهد و خود را به آن امام همام می‌سپارد تا راهی را که رضایت خداوند در آن است، به وی نشان دهد و همیشه در تمام مراحل زندگی همراهی اش کند. این درخواست، مورد قبول امیرالمؤمنین(ع) واقع شده و آن حضرت، راه سعادت و خوشبختی را به وی نشان می‌دهد؛ به گونه‌ای که از اساتید بزرگواری استفاده کرده و به درجات بالای علمی و معنوی نائل می‌شود. سرانجام سیدعلی قاضی در ۸ بهمن ۱۳۲۵ خورشیدی (۶ ربیع‌الاول ۱۳۶۶ قمری) در سن ۷۷ سالگی وفات کرد و در قبرستان وادی السلام نجف، نزد پدر خود، به خاک سپرده شد.